

Apoteket i Falköping.

1773.

Falköping är en mycket gammal stad, utan tvifvel handels- och bytesplats sedan hedenhös. Alla privilegii-bref från medeltiden äro dock förkomna, hvarför det äldsta, ännu bevarade, är utfärdadt först af Gustaf II Adolf d. 25 april 1620. År 1566 brändes staden af danskarna. Den har aldrig varit af någon betydighet och fick först 1773 apotek, då O. M. Sandel efter kallelse af magistraten här anlade ett sådant och på detsamma d. 16 nov. s. å. erhöll K. privilegium.

Hvar apoteket var beläget vid dess anläggande känner man ej. På 1790-talet under apotekare J. P. Sandelius' tid var det beläget å »Pehr Lars tomt» och i början af 1800-talet under apotekare I. Löfvings tid på »Eric Bengts tomt». Dennes efterträdare apotekare A. F. Holmqvist (1817—28) hade apoteket förlagdt till »Munkagården». Hvar denna tomt var belägen är ej fullkomligt utredt, men forskningar i landsarkivet gifva vid handen att gården hette så.

År 1867 inköpte apotekare J. A. Wallin den nuvarande fastigheten, St. Olofsgatan 3 (förut Järnvägsgatan 3) och flyttade apoteket hit från en plats belägen omkring 100 meter sydligare vid samma gata, närmare torget med fasad åt numera Storgatan.

Apoteket har att till fonden för apoteksinnehafvares pensionering erlägga en årlig afgift af 4,000 kronor.

SANDEL, OLOF MAGNUS. Född d. 22 mars 1747 i Stockholm.

Föräldrar: Kapellanen i Svingarns församling i Uppland OLOF MAGNUS SANDEL, född d. . . . 1710, död d. 31 jan. 1777, och JULIANA . . . .

S. erhöill undervisning i Stockholms trivialskola, blef 1761 elev å apoteket i Enköping och kvarstannade där under 6 år. Tjänstgjorde därefter å apoteket Kronan i Uppsala, ett år å apoteket Markattan, numera Leoparden, i Stockholm och sedan å apoteket Ängeln i samma stad. Inskrefs därefter vid universitetet i Uppsala som student, erhöill ett kungl. stipendium och deltog i undervisningen af professorerna von Linné, Bergman och Sidrén samt tjänstgjorde under mellanterminerna å apoteket Ängeln i Stockholm.

År 1773 kallades han af magistraten i Falköping att anlägga apotek därstädes. Aflade d. 16 nov. s. å. apotekarexamen och erhöill härpå K. privilegium å apoteket. Den 5 maj 1778 beviljades honom äfven privilegium att i Skövde upprätta apotek. Han försålde dock detta apotek samma år. År 1781 anmodades han af magistraten och borgerskapet i Hjo att också där inrätta apotek, men försålde det redan innan det trädt i verksamhet för 500 rdr. spec. till apotekaren C. A. Mjöberg.

Död d. 2 mars 1785 i Falköping.

Gift d. 12 sept. 1775 med ANNA CHRISTINA FRIEDENDORFF, född d. . . . 1742, död d. 9 april 1819, dotter till fänriken . . .

Barn: ANNA CATHARINA, född d. 1 okt. 1777, död d. 25 aug. 1781; — EVA ULRIKA, född d. 13 nov. 1779, gift d. 27 sept. 1796 med frälsekamreraren I. C. WINTER, född d. . . ., död d. . . .

BIHLEFELDT, CARL AXEL. Född d. . . . 1751 i Norrbärke, Kopparbergs län.

Föräldrar: Landskamreraren och kronobefallningsmannen JACOB BIHLEFELDT, född d. . . . 1709, död d. 13 mars 1773, och ANNA MARGARETHA GAHN, född d. 15 nov. 1725, död d. 22 okt. 1803.

B. erhöill undervisning vid läroverken i Västerås och Uppsala, antogs 1764 till elev å apoteket i Köping, tjänstgjorde efter farmacie studiosi-examen dels å nämnda apotek och dels å apotek i Stockholm och Eskilstuna till 1775, då han efter aflagd provisorsexamen anmodades att förestå apoteket i Norrtälje. År 1779 kallades han af innevånarna på Åland att där anlägga ett apotek och gjorde härom ansökan till Collegium medicum, som dock resolverade att läkare först borde finnas

på platsen. Läkare tillsattes äfven, hvilken, efter af honom gjord ansökan, sedermera erhöill tillstånd att bestrida apotekshållningen därstädes.

B. blef d. 8 aug. 1782 föreståndare för apoteket i Vänersborg, hvilken befattning han innehade till 1785, då han inköpte apoteket i Falköping och aflade apotekarexamen. Innehade apoteket till 1790, då han försålde detsamma på öppen auktion.

Död d. 24 juni 1830 i Lundagård på Öland.

Gift d. 14 juni 1786 med ANNA CHRISTINA FRIDENDORFF, född d. . . . 1742, död d. 9 april 1819, dotter till fänriken . . . och . . . , gift [1] d. 12 sept. 1775 med apotekaren i Falköping OLOF MAGNUS SANDEL född d. 22 mars 1747, död d. 2 mars 1785].

Äktenskapet var barnlöst.

SANDELIUS, JOHAN PETER. Född d. 13 april 1764 i Södertälje.

Föräldrar: Silkesväfvaren och rådmannen i Södertälje JOHAN SANDELIUS, född d. 1 april 1733, död d. 21 dec. 1785, och CAJSA NÄSBERG, född d. 10 dec. 1727, död d. . . .

S. antogs till elev å apoteket Kronan i Borås d. 1 okt. 1780 och inköpte, efter att, sedan han aflagt farmacie studiosi-examen, hafva tjänstgjort å flera apotek, apoteket i Falköping 1790 och aflade d. 28 juli apotekarexamen.

Bortarrenderade apoteket 1803 och flyttade till Hjo, hvarest han erhållit vederbörligt tillstånd och privilegium att uppsätta ett nytt apotek.

Sälde apoteket i Falköping 1804.

Död d. 8 dec. 1804.

Gift d. 24 april 1789 i Borås med INGA CAJSA ALLSIN, född d. . . . 1753, död d. 8 april 1815, dotter till fältväbeln ISAK ALLSIN och CHRISTINA HALLMAN.

Barn: JEAN ISAC, född d. 28 okt. 1791, död d. 13 okt. 1795; — CARL PETER, född d. 4 juli 1793, död d. . . .

LÖFVING, ISRAËL. Född d. 17 sept. 1778 i Falköping.

Föräldrar: Gördelmakaren och rådmannen JOHAN LÖFVING, född d. . . . 1742, död d. 17 juni 1802, och ANNA GUSTAFSDOTTER BERGMAN, född d. . . . 1744, död d. 12 nov. 1810.

L. inköpte 1804 efter aflagd apotekarexamen, apoteket i Falköping och sålde det 1817.

Död d. 16 maj 1832.

Gift d. . . . 1808 med LOVISA BERGMAN, född d. . . . 1788, död d. . . ., dotter till . . .

Barn: JOHAN ADOLF, född d. 24 juni 1808, död d. . . . 1855. Fabrikör; — ANNA MARIA, född d. 11 sept. 1809, död d. 4 febr. 1811; — JOHANNA ELISABETH, född d. 28 nov. 1811, död d. . . ., gift d. 26 okt. 1834 med glasmästaren GUSTAF LUNDBERG, född d. 21 dec. 1807, död d. . . .; — PHILIP AUGUST, född d. 30 april 1813, död d. 20 sept. s. å.; — JOEL, född d. 6 aug. 1814, död d. 27 juli 1816; — AMALIA, född d. 10 aug. 1816, död d. . . .; — AUGUSTA, född d. 6 nov. 1820, död d. . . .; — ALBERT ADRIAN, född d. 4 mars 1824, död d. . . .

HOLMQVIST, JOHAN FREDRIK. Född d. 14 dec. 1791 i Stockholm.

Föräldrar:

Efter aflagd apotekarexamen, blef H. 1817 genom köp ägare af apoteket i Falköping. Försålde det 1828.

Död d. 4 juni 1830 i Falköping.

Gift d. 24 maj 1818 med ANNA ELISABETH LENGBLUM, född d. 3 april 1798, död d. 4 juni 1830, dotter till handlanden och rådmannen JAKOB LENGBLUM och CHRISTINA CATHARINA BILLBERG.

Barn: ANNA CHARLOTTA, född d. 20 juli 1819, död d. . . .; — MARIA CHRISTINA, född d. 14 nov. 1821, död d. . . .; — ADOLPH FREDRIC, född d. 11 aug. 1824, död d. 9 jan. 1827; — EMMA FREDRIKA, född d. 3 jan. 1826, död d. 2 maj 1830.

NORSTRÖM, JOHAN MATHIAS. Innehade apoteket i Falköping åren 1828—31. (Se under apoteket i Trosa, sid. 418.)

HALLENGREN, JOHAN NIKLAS. Född d. 23 juni 1792 i Vessinge.

Föräldrar: Komministern i Veinge, Hallands län, GUSTAF HALLENGREN, född d. 29 juni 1754, död d. 23 sept. 1827, och ANNA CATHARINA APELGREN, född d. . . . 1749, död d. 14 maj 1812.

H. var elev å apoteket i Laholm och aflade d. 9 dec. 1819 apotekarexamen. Inköpte d. 7 maj 1821 apoteket i Gränna och erhöll privilegium därå d. 27 febr. 1828 samt försålde detsamma d. 29 sept. 1830. Han blef d. 3 mars 1831 ägare af apoteket i Falköping samt erhöll d. 26 dec. s. å. privilegium å detsamma.

Genom testamente af d. 20 dec. 1836, förordnade H. att apoteket skulle försäljas samt att, sedan åtskilliga dispositioner utgått, återstoden af försäljningssumman skulle tillfalla apotekarsocieteten och skulle årliga räntan af kapitalet användas »till nytta och ändamål för de farmaceuter, som begagna Societetens institut». Det belopp, som aflämnades till Societeten utgjorde 2,675 rdr. Räntan å denna, farmaceutiska institutets första donationsfond, som till år 1877 användes för bestridande af utgifterna för farmaceutiska institutet, utdelades första gången 1878, då böcker för halfva årsräntan inköptes samt öfverlämnades till eleven vid farmaceutiska institutet O. W. Lundeberg.

Död d. 20 dec. 1836 i Falköping.

Ogift.

WIDOFF, PEHR GUSTAF. Född d. 17 dec. 1801 i Östergötland.

Föräldrar: Hofkontrollören CARL GUSTAF WIDOFF, född d. . . . 1779, död d. 9 maj 1836, och ANNA MARIA FINELD, född d. . . . 1778, död d. 21 april 1836.

W. antogs till elev i Linköping å apoteket Vasen, där han d. 22 okt. 1823 aflade farmacie studiosi-examen, tjänstgjorde därefter å apoteket i Skara från juli 1832 till d. 10 aug. 1836, då han blef föreståndare för apoteket i Falköping. Han innehade denna befattning till d. 18 maj 1839, då han inköpte samma apotek för 4,800 rdr banko. W. aflade aldrig apotekarexamen och erhöll därför ej heller privilegium å detsamma. Sålde apoteket d. 31 maj 1855 för en summa af 11,220 rdr banko.

Död i Falköping d. 25 jan. 1871.

Ogift.

83 — Sveriges Apotekarhistoria.

HOFFLANDER, PETER. Född d. 29 mars 1815 på Hvittene säteri i Lena, Älvsborgs län.

Föräldrar: Kaptenen vid K. Västgöta regemente T. G. HOFFLANDER, född d. . . ., död d. . . ., och CHRISTINA HÅKANSSON, född d. . . ., död d. . . .

H. erhöll undervisning vid Alingsås lägre allmänna läroverk och blef 1831 elev å apoteket Korpen i Stockholm, där han d. 3 juni 1835 aflade farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde å nämnda apotek ännu ett år och sedan å apoteken Hjorten i Stockholm och i Filipstad under hvardera 6 månader. Aflade d. 24 febr. 1841 apotekarexamen och förestod därefter en kortare tid apoteket Kronan i Borås samt tjänstgjorde från 1844 å apoteket i Falköping, hvilket han d. 31 maj 1855 inköpte och å hvilket han d. 16 okt. s. å. erhöll privilegium. Han utarrenderade apoteket 1857 och försålde det 1868 till arrendatorn, apotekare J. A. Wallin. Flyttade d. 31 okt. 1887 till Gunnarp i Halland, afflyttade därifrån till Svenljunga d. 13 nov. 1895 och sedermera d. 18 maj 1897 till Mårdaklef i Västergötland.

Död d. 18 sept. 1900 i Mårdaklef.

Ogift.

WALLIN, JOHAN ADOLF. Född d. 14 nov. 1823 i Uppsala.

Föräldrar: Vaktmästaren vid akademiska biblioteket LARS WALLIN, född d. 13 aug. 1793, död d. 21 mars 1857, och BRITA CHRISTINA JULIN, född d. . . ., död d. . . .

W. erhöll undervisning i Uppsala katedralskola, antogs d. 25 maj 1840 till elev å apoteket i Sala och aflade d. 30 maj 1844 farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde därefter tre månader s. å. å apoteket Hjorten i Stockholm och 1845—46 å apoteket i Köping samt från 1847 till d. 1 juli 1857 å apoteket Kronan i Borås. Aflade d. 24 jan. 1855 apotekarexamen och arrenderade från d. 1 juli 1857 apoteket i Falköping samt erhöll, efter d. 18 juni 1868 afslutadt köp, privilegium å detta apotek. Erhöll d. 15 juni 1868 tillståndsbevis att under sommarmånaderna idka försäljning af läkemedel vid Mössebergs vattenkuranstalt. Sålde apoteket d. 29 sept. 1873.

W. var i Falköping ordförande i stadsfullmäktige åren 1869—1871 samt några år ordförande i stadens fattigvårdsstyrelse och i direktionen öfver Falköpings sparbank.

Död d. 8 aug. 1916 i Södersund, Väddö.

Gift d. 20 febr. 1865 i Stockholm med EVA CHARLOTTA AUGUSTA EKENSTIERNA, född d. 3 sept. 1833, död d. . . . 19... dotter till kammarjunkaren KNUT AUGUST EKENSTIERNA och FREDRIKA ULRIKA FALKENBERG AF TRYSTORP, gift [1] d. 30 sept. 1851 med källarmästaren CHARLES JOUVIN, född d. 3 nov. 1823, död d. 23 juni 1885].

Äktenskapet upplöstes genom laglig skilsmässa.

SANDBERG, AUGUST EMIL. Född d. 25 aug. 1833 i Stockholm.

Föräldrar:

S. erhöll åren 1841—50 enskild undervisning hos kapellpredikanten P. A. Stagnell på Muskö och blef d. 22 april 1850 elev å apoteket Fenix i Stockholm, där han d. 7 dec. 1853 aflade farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde därefter från d. 6 jan. 1854 till d. 2 aug. 1855 å apoteket i Vetlanda och inskrefs höstterminen 1855 vid farmaceutiska institutet, där han d. 29 maj 1857 aflade apotekarexamen. Tjänstgjorde därefter från d. 1 juni 1857 till d. 30 april s. å. å apoteket Svanen i Stockholm, från d. 1 maj till d. 20 nov. 1858 å apoteket Kronan i Göteborg, från d. 25 nov. 1858 till d. 18 okt. 1862 å apoteket Kronan i Borås, från d. 20 okt. 1862 till d. 31 mars s. å. å apoteket Enhörningen i Stockholm och från d. 1 april 1863 å apoteket Fenix i Nyköping samt var från hösten 1864 till d. 7 april 1865 anställd å apoteket Kronan i Uppsala.

Inköpte d. 22 april 1865 för 30,000 rdr apoteket Gripen i Nyköping och flyttade det från Östra till Västra Storgatan. Begärde 1872 jämte flera andra i Nyköping bosatta personer, däribland stadens läkare, hos K. Maj:t, sedan apotekaren J. Nyqvist å apoteket erhållit transport till apoteket Hjorten i Lund, att detta 1862 i Nyköping nyinrättade apotek måtte för all framtid upphöra eller tillsvidare nedläggas. Ansökan afstyrktes af länsstyrelsen och sundhetskollegium samt afslogs af K. Maj:t d. 4 okt. 1872.

S. sålde apoteket Gripen i Nyköping d. 1 april 1873 och inköpte s. å. apoteket i Falköping samt erhöll därå d. 24 okt. 1873 privilegium och tillstånd d. 8 juni 1874, att under sommarmånaderna hålla medikamentsförsäljning vid Mössebergs

vattenkuranstalt. Han försatte apoteket i ett utmärkt skick i enlighet med nutida fordringar. Blef stadsfullmäktig i Falköping 1877 och s. å. ledamot och kassör i stadens fattigvård, äfvensom styrelseledamot i Falköpings sparbank. S. var en framstående botaniker.

Död d. 14 dec. 1891 i Falköping.

Gift d. 23 dec. 1867 med SELMA FREDRIKA PHALÉN, född d. 28 aug. 1837, död d. 19 nov. 1897, dotter till järnhandlanden i Stockholm JAKOB UNO PHALÉN och GUSTAVA FREDRIKA SJÖBLOM, gift [1] d. 6 juli 1859 med poliskommissarien OTTO WILHELM OTTONIUS, född d. . . . 1815, död d. 5 febr. 1862].

Barn: SELMA FREDRIKA EMILIA, född d. 21 dec. 1867, död d. 31 juli 1900, gift 1891 med postexpeditören CARL WILHELM TILOSIUS, född d. 1 sept. 1864; — styfson: CARL OTTONIUS, född d. 30 nov. 1860.

RIGNELL, AXEL EDVARD. Född d. 18 nov. 1838 i Tolg, Kronobergs län.

Föräldrar: Fanjunkaren vid Kronobergs regemente PETRUS (PER) GUSTAF RIGNELL, född d. 3 april 1790, död d. 14 jan. 1868, och JEANETTE ANDRIETTE AHLMARK, född d. 10 juli 1795, död d. 21 dec. 1880.

R. erhöll skolundervisning vid elementarläroverken i Växiö och Jönköping samt antogs till elev å apoteket i Hjo d. 1 maj 1853, där han d. 4 mars 1858 aflade farmacie studiosi-examen. Han fortsatte tjänstgöringen å samma apotek till d. 15 aug. s. å. och tjänstgjorde därefter å apoteken i Oskarshamn från d. 4 okt. 1858 till d. 1 juli 1860, Vasen i Linköping från d. 15 aug. 1860 till d. 9 maj 1861 och i Vimmerby från d. 11 maj 1861 till d. 1 aug. 1862. Inskrefs höstterminen 1862 vid farmaceutiska institutet och aflade d. 30 maj 1865 apotekarexamen. Tjänstgjorde därpå å apoteket Lejonet i Jönköping från d. 10 juni 1865 till d. 1 juni 1877, tidvis såsom föreståndare, i Sunne från d. 1 aug. 1877 till d. 1 maj 1878, Gripen i Sundsvall från d. 7 juli 1878 till d. 12 dec. 1883 och i Värnamo från d. 1 jan. 1884 till d. 1 okt. s. å.

Erhöll d. 15 aug. 1884 privilegium å apoteket i Björnlunda och d. 5 aug. 1892 transport till apoteket i Falköping.

R. var i Falköping ledamot i stadsfullmäktige och v. ordförande i hälsovårdsnämnden. Han var i följd af sjukdom tjänst-

ledig från d. 1 sept. 1900 till d. 13 maj 1920, då han hos K. Maj:t begärde och den 21 maj samma år erhöll befrielse från privilegiet.

Gift d. 12 juni 1884 med JULIA CHARLOTTA MAULE, född d. 16 juli 1852, dotter till kommissionslandtmätaren CHRISTIAN MAULE och ANNA ELISABETH BERGMAN.

BOLLING, ERIK. Född d. 1 aug. 1860 i Visby.

Föräldrar: Handlanden i Visby FREDRIK BOLLING, född d. 1 juli 1830, död d. 14 april 1863, och ADOLFINA CAROLINA ANTOINETTA LYTH, född d. 14 nov. 1832.

Efter att hafva genomgått 6 klasser i Visby högre elementarläroverk blef B. d. 1 dec. 1876 elev å apoteket i Karlshamn. Aflade farmacie studiosi-examen d. 17 dec. 1880 och tjänstgjorde åren 1880—86 å apoteken i Gamleby, Bävern i Härnösand, i Visby och Kronan i Jönköping. Aflade apotekarexamen d. 22 maj 1886 och tjänstgjorde därefter å apoteket i Umeå 1886—87, i Eksjö 1888—89, Lejonet i Malmö 1889—90, i Eksjö 1890—91 och å Hvita Björnen i Stockholm 1891—1900. Var föreståndare för apoteket i Falköping från d. 1 sept. 1900 till d. 15 juli 1920 och erhöll d. 16 juli 1920 privilegium å nämnda apotek.

Gift d. 5 sept. 1903 med ELIN KATHARINA AMALIA NYQVIST, född d. 20 april 1869, dotter till grosshandlaren i Jönköping ANDERS JOHAN NYQVIST och SARA AMALIA RYDIN.

Barn: ERNST, född d. 22 maj 1904; — SAM ERIK, född d. 31 okt. 1907.